

דיני ממונות בשלשה

פרק ראשון סנהדרין

יב.

עין משפט
נר מצוה

צ א ב ג מיי פ"ד מהל' קידוש החדש הל' יג:
צ ד ה מיי שם הל' טו:
ק ו מיי שם הלכה ו ופ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה יז:
ק ז מיי שם:

רבינו חננאל

בכשי רעבון דתניא היה
ר' מאיר אומר ואיש לא
מבעל לשומו רבא לאיש
האלהים עשרים חלם
שעורים וזו ומפני מה לא
עיצרה אלישע מפני כי
רצן בצורת היתה והכל
רצץ אחר הגרנות והכל
חשבוני בני אדם כבנואה
חדשה אלא כח חשבונן
החדשים שכלל שנה ושנה
ואם תעבר יתרוק חשד
הגרנות וישרר לב כי
אדם כי אומרים עדיין
נשאר עד הגרנות כך
רצן ומיקרין השלל לפרנק
אין מעברין: זוט ר' **א**
מרקת פ' שני תלמידי
חכמים ואדם מאטריא
כדגוס: מבגליה וקרא
זו טברא ותפשן נשר.
כפי שי שאומרים עכבן
השקל כי נשר הוא חלל
דכרית נשר הגדול.
ויש מי שאומרים עיבן
המטר הנשרן מן השמים
וברין דברים הנעשים
בלול הורא וכתל ונעצית
ובוכוהים יצא מידם
הזוג והורא לשלול כל
רעבונם: ורש"י לפרק תשון
כלומר נשיא בני דוד
המתייחסין לזרוע תשון
ביקשו לעבר להוסיף
חדש על שנה זו ולא
הניחם דאמרי זה כלומר
מנעם פך ארום המושל
עליהן אבל בעלי אספות
אין להם כדרכים דברי
חכמים כדברותינו וצב
נאסח וקבעו להם צבי
אחד בירח שמה בו אהרן.
כלומר אצ"פ: נתקבצו
החכמים וקבעו עיבור
בירח אה הוא החדוש
המתיישר ויהי שמה בו
אחד הנה. הנה החכמים
עיצרו בירח כחדש א
קדם ר"ה כי חדשים
אין שנו בחינתו ואם
עיצרה לפני ר"ה אינה
מעוברת ופרקנין חשוב
חמשיב עור ר"ה ולא
מגזל אלא אחר ר"ה. וזה
מקשינן אה דתינן אין
מביירין שנה לחברתה.
במעשה ב' עקבא עיבור
ג' שנים זו אחר זו
ואמרו חכמים לר' שמעון
נשאר ראה מפני שבי"ד
וישכין ומחשיבין אה"פ
שאהור' ר' עקיבא לעבר
ג' שנים זו אחר זו
לא נגמר הדבר אלא
בישבת בי"ד בכל שנה
ואמר וקבעתו לה עיבורו
נגזן וזו שהסכימו לעברה
בחדש אבל ולא גילו
הדבר אלא אחר ר"ה. ויש
האשמות אהרן שנינו אין
מבכרין ג' שנים זו אחר זו
אין עיבור חכמים הורארא
ר' עקיבא ג' שנים זו אחר
זו פ' מפני שסוד העיבור
ביו לעבר כל מחזור של
שנה ג' שנים חכמים ור' **א**
כדי להשוות שנה חלבה
לשנת החמה. ושלא
לשנה ושלא לגרוע על
שנים מעוברות ואלא להית
באותה שנה ד"ל למחזור
שהיא שנת עיבור רעבון
אין עיבורו ושנת ט"ו
היתה שכביעט שנת ט"ו
שנים מעוברות במחזור:
כמה פנים כי ישמשפר
אלה ישוב ב"ד וישכפר
למחזור דהני תנאי דתניא
ט"ו לפני שנת ה' ושנת ט"ו
שנה לפני השנה ואם

דאָן איז דאָס וואָס איז געווען דאָס
ללא הוה אלל פירות האילן ותקופה הוה כמקוון ואמרינן
דעל אחד מהן אין מעבדין וי"ל דמסתמא כיון דבעל שלמה הקלה
שבאצרך ישראל לא כיכרה אלל מין אחד ש"מ דפירות האילן נמי לא
הוה ווא"מ ודילמא ציהודה הוה דלא
הוה אלל צבצר הירדן וצגלל הוה וי"ל
דהא נמי משמעין בעגל שלמה שהיא
הקלה שלל כיכרה: **ומפני מה**
לא עיברה א"ש ווא"מ וממא לן
דלא עיברה וי"ל דלס איתא דעיברה
אי אפשר שלל היו מוילאין (א) בכמה
מיין אחר העומר: **אין מעבדין אלא**
אדר וכל שאר החדישים אין מעבדין
דכתיב (אסתר א) לחדש שנים עשר הוה
חדש אדר ווא"מ מעבדין אחת משאר
החדשים לא הוה אדר שנים עשר:
לא משנה להברתה פי' בקונטרס
שנה זו שאינה לריירה להעביר
אין מעבדין כדי לתקן שנה הצאה ואין
הלשון משמע כן אלל נראה דמיירי
לחשב דאין מחשדין בשנה זו על שנה
שללחמיה ווא"מ דלא מגלין מ"מ אין
מחשדין לסמוך על אותו חשבון שלל
לעשות חשבון אחר:

ולא שלש שנים זו אחר זו פירוש
לרפופות שלל יבא ינסן ופסח
צאמנע הקין כדפי' בקונטרס וק"ק
דמאי אירא שלל אפי' שנים נמי ועוד
דקאמר ר' שמעון ומשה ברי' עקיבא
שעביד ג' שנים לרפופות וריבוי ממדור
ליה צ"ד יבשו וקצבו כל אחת בזמנה
פי' ולא לרפופות היו ואין הלשון משמע
כן ונראה כלשון אחר שפי' בקונטרס
דאין מעבדין ג' שנים היינו שאין
קוצבין צפעס אחת להיות שלל שנים
מעטירות כל אחת בזמנה ו' ולפי' זה
לא יתכן מה שפירש שמנה לחדשית
דמשמע דמורה ר"ש ברישא:

חוששין לגושיהן פי' הקונטרס
דמטמא צאהל וקשה
דתינא צמסמא אהלות (פ"א משנה א)
דגוש הצא מארץ העמים מטמא צמגע
ומשא אלל לא צאהל וואל דמשמע
צפי' לצבט (דף טו: וסא) וצויר (דף
מ: וסא) דמטמא צאהל היינו דוקא
צארץ העמים אלל אס הציא מעפרה
לארץ ישראל לא מטמא צאהל לכן
צריך לומר דהכל דחיישינן לגושיהן
היינו שלל יטמאו צמגע ומשא:

שעיבר השנה מפני הטומאה
פי' בקונטרס שניטמאו
צע"ז דע"ז (א) מטמא צפוק ר' עקיבא
(דף פג:) כמה אע"ג דטוומא ע"ז
מדרבנן מאותה שעה שמא גזרו עליה
דהא דריש ליה הסא מקראי דדברי
הקבלה וצירושלמי אמר דגולגלתו של
ארינה היצוי מלאו אחת המוצא
ותימה שהרי (צט"ו) היו וכו' ליתר
ולמה עיברו וואל סגי בהוצאת שלש
ועצירה אחר פרה לא היו חסרים

בני אומר ויאישי בא
איש האלהים לחם
שעורים וגו' ואין לך
לבלשל פירותיה יותר
פי' כן לא בכרה
תאמר חטים תלמוד
תאמר לפני העומר
ויאכלו אחר העומר
היתה אותה שנה
לא עיברה אלישע
היו הכל רצין לבית
ברין את השנה לפני
רוה אינה מעוברת
דין אותה אחר ראש
מעברין אלא אדר
יבא זוג ב' בא מרקת
ברים הנעשה בלוח
הרחמים ובזכותם
יריבי נחשון בקשו
הניחן אדומי הלו
ספסו וקבעו לו נציב
אהרן הכהן חשובי
מאי משמע דהאי
א דכתיב וילשלמה
כל ישראל וכלכלו
חדש בשנה והכתיב
ר' יהודה ורב נחמן
כולם אחד אמר כנגד
מעבדין את השנה
שלש שנים זו אחר
זו מעשה ברבי עקיבא
ספורים ועיבר שלש
שנים ממש ראי' ב"ד
ת בזמנה תנו רבנן
ה לא בשביעית ולא
רגילין לעבר הערב
גמליאל היו מעבדין
ללוגתא דהני תנאי
ירק מחוצה לארץ
ביניהו אמר רבי
איבא ביניהו תנו
השנה מפני הטומאה
דין אמר רבי יהודה
יהודה שעיבר את
הה ובקש רחמים
מרבית העם רבת
והולוין לא הטהרו
כי

דכל בית ראשון עמד להם אפר פרה דמשה כדאמר (פרה פק' א)
 דמשה (ה) דשניי עשה עזרא ושמא לא היה להם הדבר מזומן ליעתר:
 כהן
 להם חדש לעבודת קרקע: של בית רבן שמעון מעבדין במואלי
 חוזה לארץ לארץ ישראל ממותה שחרשו וזרעו בשביעית והמירס
 יביא עמה מגוש ארץ העמים שמטמא בזהל ויטמא טהרות של
 ערב הפסח או (א) שני ימים קודם ויהיו טמאים או שהיה רובן
 אדומה אין מעבדין בך אלא יעשו בטומאה: שעיבר אס השנה
 ה והיה חזקיהו מחזירן למוטב וידע שלא יספיקו כולן לצא וליעתר
 (ב) פריך הואיל ואמר רבי יהודה מעבדין למה זיקש רחמים על עמנו:
 כי

לכך ולא נשאר במחזור וזלתי שלש שנים לפיכך עיברו אותי ג' שנים זו אחרי זו למלאת
 כ"ה שפירושו שהיו הנצפים חסר פער פרישן פירוש אחד לא דסמכה אחד דחיו והיו
 שנים ראיה כ"ה ישוב וקבעו כל אחת ואחת בזמנה לזכור לא סמכו על מה שביקר ב"ה קצו
 ין את השנה בשביעית ולא במצאא בשביעית של בית רבן גמליאל היו מעברין בשביעית
 ין את שהיהו ב"ה קצבו חבשו כל להיות שביעית בשנת י"ח לחומיו י"ז ויובל לאחריה בת
 יובל הלקח מעברין שנת י"ח י"ז י"ט ששא ששאר חומיו וזלתי: מ"א מעברין את

בשני רעבון. לפי שכלה התצווה וזריצין לאלכול מן החדש: לחם ניצורים. לחם אביז משמע שעבשיו היה מזכר: ושמה תאמר חטיטין ידיו. שכן אפילות לכך נחשדו לבשל עד אחר הפסח תלמוד לומר תלחם שעורים: ושמה תאמר לפני העומר היה. וזמון זיכר תלמוד לומר תן לעם ויחללו תלמוד שקרב העומר והיה החדש: אמור מעתה האורים וחסה אותם שנה תתעבר. על האביז ששנה הגיע ויסן עדיין לא היה רוב אביז דהא לאחר ששה עשר בניסן לא זיכרו אלם שעורים ולא קרינא ביה חדש האביז: ששנה בצורת היסא. בקראי משכחת לה: אין מעבדין. אין יושבין ד"ד קודם ראש השנה לעיין וזמנא תתעבר שנה זו צני ששנה אדרים מפני שיש ששנה בצבר צני שגיג ומוחלי בחמץ: אבל מפני הדחק. שמה לא יהא סס ד"ד מופלא סמון לאדר או שמה יבא המלך אדומי ייעכב על דין מעבדין אותה ומודיעין לגולה אחר ר"ה מיד שעיבדוה: ואעפ"י אין מעבדין אותה צני חדשים אחרים אלם כשיגיע אדר יעשו מפני אדרים: וזו. שני תלמודי חכמים: בא מרקס. * צבריאל: וספשו נשר.

חיל פרסיים: דברים הנעשים כלום. ומאי ניהו תכלת בזה? יצאו בשלום ועמוס לקבוע נציב אחד אבל בעלי אסופות אחד בירח שמת ב מחשבי גלויי לא ממו נציב לישנא דירחא שנים עשר נציבים את המלך ואת (אנש) נציב אחד [אשר] בא חד אמר אחד ממונה חדש העיבור ת"ר (א) לא משנה לחברתה זו אמר רבי שמעון שהיה חבוש בבית שנים זו אחר זו אמר יטבו וקבעו אחת אין מעברין את העיבור שביעית אימי שביעית של בית רבי שביעית שביעית רתניא אין מביאין מזא ורבותינו התירו מזא ירמיה חוששין לגוש רבנן אין מעברין את רבי יהודה אומר מזעשה בחזקיה מלך השנה מפני החיות על עצמו דכתיב מאפרים ומנשה ישע

ועיצור וקצצוהו ולא סמכו על אותו מנין אלא לפי שהיה רבי שמעון עקיבא חכם גדול עיניו בשלשם ימיו: לא בשציעות. לפי שמאריכין עולין איסור עבודה רקקע: ולא צמולאי שציעות. בשמינית לפי שכלה היסן ומאריכין עליהן איסור החדש: בערב שציעות. להוסיף ואין חוששין אם כילה היסן דקסבר צמאיין ירק ומצואה שציעות: של שציעות: מאי צינייהו. צמאי פליגי: חוששין לגושייהו. מפני שצמאיין. כגון שהיה נשיא חולה ומאמרו לא למאן אכיל וכלה אפר הרהר ואין יוכלין למאן עשוי כ שנטמאו ימיו אחו אציו מעבודה זרה שלא חששו לה טומאה. שנטמאו ימיו אחו אציו מעבודה זרה שלא חששו לה טומאה. וקצס רחמים על עצמו. שימחל לו העון. ולקמן

הנבואה שביעית ולא יעברו בהן נמצא שלא יעברו בכל המחזור אלא ג' שנה "א שהן ג' שנים
 ת"ל אין מעברין אל משה לחברתו ולא ג' שנים זו אחת זו אר" שמונת משה ב' עקי
 בעקבה הוא ועברו בידי מחזור א"פ"ם שביעיתיו הוא ולו חזרו תחמיל לו שמעון ב' ישימם
 משה הראיה בעד עיבורה ונאמר ששאר שמונתה זה חזר ודסמכא הוא: ת"ל אין
 אין מבאין אין מחצה לארץ ורבותיה תהיה ר' אליהו ר' חנניאל קמא תנא ורבותיה ר' אבהו
 ור' מנאי יוכל לשלוח לו א"ר ומהוה אין מעברין שביעיתו ולא ביכול א"ר במה

[illegible]

תורה אור השלם

1. ואיש בא במעל
שלשה ימים
אחלהם ורובם
שערים לחם
שערים
וכרמל בצקלנו ואמר
לעם ואבאל:
מליכס כ ד מ
ולשלמה שנים
עצבים על כל ישראל
וכלכלו את המלך
ותתן חדש בשנה
היה את הארץ לכלכל:
מליכס א ד
גבר כו ארי
לגדע ארץ סחור
האמיר ועל מלך
תוציב אחד אשר
מליכס א ד
מ מרית העם
מאפרים ומנשה
בזקול את השטרי
אכלו את הפסח
ככותב כי
תחזקו עליהם
הטוב יכפר עמו:
לחזקו עליהם

גליון הש"ס

גמ' יצאו בשלום. צערוך
סס היגרסא ילא בשלום:
רש"י ד"ה בא מרקת וכו'
מבריא. מגילה דף ו ע"א:
ד"ה ותפשו נשר וכו' חיל
פרסיים. צערוך ערך זג
כתב ד"א עכבן המטר
הנושר משמים:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לחם צבורים
עשרים לחם שעורים
וברמל בצקלונו וגו' ואין
קר: (ב) תוס' ד"ה ומפני
וכו' שלא היו מויליין כמה
מינין: (ג) ד"ה שעיבר וכו'
דע"ז מטמא במת צפ' ר'
עקיבא ואע"ג דטומאת
ע"ז מדרבנן שמא מאתה
שעה גזרו כל"ל:

מוסף רש"י

השני מברכיך את השם.
לפני ראש השנה. אף
ממייני נורכי צבור לרועי
לגולה שעיברו ב'ד' את
השנה, שלט שמחם ברחם
על עד ארבע (ב'ד) אבל
המבין נהרס. שמחיה
השני גיורו נכרם מלפני
ב'ד או שפיר' הגש' לנחל
היכלו וכן מעברין אפי'
לפני גש' (סס). אף
מברכיך אלא אהרן. אף
ממייני חדש על השנה אלה
אזר. דכתיב שמור את חדש
האזני, הדש סמקור' לאפי'
עבר שיח' אפי' צומט
אחד חממה על
כרול. או שיהי' כן נתן
באור למעלה (לכ'ס' א' ו'
י' ורוד' רב ושחאל).
משם ראה. נממה
(ברוכה ב').